

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) (Phase - III) Examination,
Winter - 2021

CHARAK SAMHITA (PURVARDHA)

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
- a) स्रोतोदुष्टि सामान्य हेतु
Samanya Hetu of Srotodushti
  - b) दशप्राणायतन
Dashapranayatan
  - c) ओजक्षयाची लक्षणे
Lakshanas of Ojkshaya
  - d) शोथ साध्यता-असाध्यता आणि उपद्रव
Sadhyata - Asadhyata and Upadravas of Shotha
  - e) कुष्ठाची पूर्वरूपे
Purvaroopas of Kushtha.
  - f) मुमूर्शु लक्षणे
Mumoorsha Lakshane.

03233

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

Short answer questions (any six out of seven):

- वृश्चिकाचे प्रकार लिहा.
Write types of scorpion.
- आयर्वेदानुसार सर्पदंशाचे प्रकार लिहा.
Write types of Snakebite according to Ayurveda.
- स्थावर विषबाधेची लक्षणे लिहा.
Write Sthavara vishabadha lakshana.
- दुषिविषाची व्याख्या, लक्षणे व चिकित्सा लिहा.
Define dushivisha. Write lakshana and chikitsa of dushivisha.
- नऊचा नियम
Rule of Nine
- शवाची रक्षितावस्था
Mummification
- शवपरीक्षणाचे उद्देश
Aims of Postmortem examination

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four):

- गुंजाविषाची मारक मात्रा, मारक काळ, विषलक्षणे, चिकित्सा, शवपरीक्षण व न्यायवैद्यकीय महत्व सविस्तर लिहा.
Write in detail fatal dose, fatal period, symptoms, treatment, postmortem appearances and medico legal aspect of Gunja.
- चतुर्विंशती उपक्रम कोणते? मंत्र, अरिष्टबंधन व उत्कर्तन याबद्दल सविस्तर माहिती लिहा.
Name the Chaturvinshati upkrama and write in detail mantra, arishtabandhana and utkartana.
- जलनिमज्जनाचे प्रकार वर्णन करून मरणोत्तर शवपरिक्षण सविस्तर लिहा.
Explain types of drowning and P.M. findings.
- जीवंत व्यक्तीची ओळख पटविण्याचे मुद्दे लिहून वय कोणकोणत्या मुद्दयावरून ठरविले जाते ते सविस्तर वर्णन करा.
Write the points for personal identification of a live person. Describe in detail estimation of age.

Second/Third B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, (Phase - III)
Winter - 2021

AGADTANTRA, VYAVAHAR AYURVED EVUM VIDHIVAIDYAK

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks.**
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच): [5 × 3 = 15]

Short answer questions (**any five** out of six):

- a) शंकाविष
'Shankavisha'
- b) वेगांतर
'Vegantar'
- c) युनिव्हर्सल अँन्टीडोट
Universal antidote
- d) साक्षीचे प्रकार
Types of witness
- e) हातापायांचे ठसे
Finger prints
- f) शपथभंग म्हणजे काय?
What is perjury?

03233

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

Short answer questions (any six out of seven):

a) वृश्चिकाचे प्रकार लिहा.

Write types of scorpion.

b) आयुर्वेदानुसार सर्पदंशाचे प्रकार लिहा.

Write types of Snakebite according to Ayurveda.

c) स्थावर विषबाधेची लक्षणे लिहा.

Write Sthavara vishabadha lakshana.

d) दुषिविषाची व्याख्या, लक्षणे व चिकित्सा लिहा.

Define dushivisha. Write lakshana and chikitsa of dushivisha.

e) नऊचा नियम

Rule of Nine

f) शवाची रक्षितावस्था

Mummification

g) शवपरीक्षणाचे उद्देश

Aims of Postmortem examination

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four):

a) गुंजाविषाची मारक मात्रा, मारक काळ, विषलक्षणे, चिकित्सा, शवपरीक्षण व न्यायवैद्यकीय महत्व सविस्तर लिहा.

Write in detail fatal dose, fatal period, symptoms, treatment, postmortem appearances and medico legal aspect of Gunja.

b) चतुर्विंशती उपक्रम कोणते? मंत्र, अरिष्टबंधन व उत्कर्तन याबद्दल सविस्तर माहिती लिहा.

Name the Chaturvinshati upkrama and write in detail mantra, arishtabandhana and utkartana.

c) जलनिमज्जनाचे प्रकार वर्णन करून मरणोत्तर शवपरिक्षण सविस्तर लिहा.

Explain types of drowning and P.M. findings.

d) जीवंत व्यक्तीची ओळख पटविण्याचे मुद्दे लिहून वय कोणकोणत्या मुद्द्यावरून ठरविले जाते ते सविसतर वर्णन करा.

Write the points for personal identification of a live person. Describe in detail estimation of age.

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, (Phase - III)
Winter - 2021

RASASHASTRA EVUM BHAISHAJYA KALPANA - I

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
  - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION.- "A"(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच): [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six):

- a) पारद दोषांची नावे लिहा.
Write the names of Parad dosh.
- b) भस्मांच्या परीक्षा लिहा.
Write Bhasma pariksha.
- c) सामान्य मूषा वर्णन करा.
Describe samany musha.
- d) त्रिभुवनकिर्ती रसाची घटकद्रव्ये व उपयोग लिहा.
Write ingredients and uses of Tribhuvankiti ras.
- e) रसौषधी महत्त्व लिहा.
Write importance of Rasoshadhi.
- f) आवाप, निर्वाप, ढालन परिभाषा लिहा.
Write paribhasha of Avap, Nirvap and Dhalan.

03232A

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा):

Short answer question (any six out of seven):

- रसशाळा वर्णन करा.
Describe Rasashala.
- रत्न दोषांचे वर्णन करा.
Describe Ratnadosh.
- दोलायंत्र व विद्याधरयंत्र आकृतीसह वर्णन करा.
Describe dolayantra and vidhyadhar yantra with diagram.
- क्षार निर्माण विधि लिहा.
Write Kshar nirman vidhi.
- शिलाजतु प्रकार, उपयोग व कल्पाची नावे लिहा.
Write types, uses and names of kalpa of Shilajit.
- ताम्र दोषांचे वर्णन करा.
Describe Tamra dosh.
- पुट व्याख्या व प्रकार लिहा.
Write definition and types of Puta.

SECTION "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four):

- महारसाची नावे लिहून, अभ्रकाचे पर्याय, प्रकार, शोधन, मारण, उपयोग व कल्पांची नावे लिहा.
Write names of Maharas dravya. Write synonyms, types, shodhana, marana and names of various kalps of Abhrak.
- पारदाच्या अष्ट संस्काराची नावे लिहून अष्टसंस्काराचे सविस्तर वर्णन करा.
Write names of Parad Ashtasanskar and describe Parad Ashtasanskar in detail.
- धातुचे वर्गीकरण लिहा. सुवर्ण व ताम्र धातुंचे शोधन, मारण व उपयोग लिहा.
Write classification of Dhatus. Write Shodhana, marana and uses of Suvarna and Tamra dhatu.
- रत्नांची नावे लिहून, रत्न-ग्रह संबंध लिहा. वज्र (हिरक) रत्नाचे सविस्तर वर्णन करा.
Write names of Ratna, write Ratna-Graha sambandh (Relation) and describe in detail of Vajra ratna (Hirak)

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, (Phase - III)
Winter - 2021

RASASHASTRA AVUM BHAISHAJYA KALPANA - II

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not write anything on the blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answerbook for all Sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
- a) हिम व फाण्ट कल्पना भेद लिहा.
Write the difference between Hima and Phanta Kalpana.
  - b) खालील यंत्रांचे उपयोग लिहा.
i) डिसइंटिग्रेटर   ii) एंड रनर   iii) ग्रॅन्युलेटर
Write the uses of following instruments :
i) Disintegrator   ii) End Runner   iii) Grannulator
  - c) सर्जरस मलहर या कल्पांचे घटक द्रव्ये, निर्माणविधी व उपयोग लिहा.
Write the ingredients, method of preparation and uses of Sarjarasa Malhar.
  - d) सुरा वर्णन करा.
Describe Sura.
  - e) नेत्रोपचारार्थ कल्पनांची नावे लिहा.
Write the names of the Netropchararth Kalpana.
  - f) क्षीरपाक कल्पना वर्णन करा.
Describe Ksheerpak Kalpana.

P.T.O

03232B

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- औषध सेवन काल वर्णन करा.
Describe Aushadh sevan kala.
- यवागू कल्पनेचे वर्णन करा.
Describe Yavagu Kalpana.
- कुमारी आसव या कल्पाचे घटकद्रव्ये, निर्माणविधि व उपयोग लिहा.
Write the ingredients, methods of preparation and uses of Kumari Asava.
- कवल, गण्डुष व प्रतिसारण वर्णन करा.
Describe kaval, Gandoosh and Pratisaran.
- औषधे व प्रसाधन कायदा 1940 थोडक्यात वर्णन करा.
Describe Drugs and Cosmetic Act 1940 in brief.
- धूमपान कल्पना वर्णन करा.
Describe Dhoompan Kalpana.
- सविर्यतावधी म्हणजे काय? विविध कल्पनांचा सविर्यतावधी लिहा.
What is Shelf life? Write the Shelf life of various kalpanas.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- भैषज्य कल्पनेचे आधारभूत सिद्धांत सविस्तर वर्णन करा.
Describe the fundamental principles of Bhaishajya Kalpana in detail.
- स्नेह कल्पना म्हणजे काय ते सांगून स्नेहपाक प्रकार, स्नेह सिद्धि लक्षणे लिहून ब्राह्मी घृत या कल्पाचे वर्णन करा.
What is Sneha Kalpana? Write the types of Snehapaka, Siddhi lakshanas of Sneha an describe Brahmi Ghrita.
- बस्ती कल्पना सविस्तर वर्णन करा.
Describe Basti Kalpana in detail.
- औषधी निर्माणशाळे संदर्भात सेड्युल टी मधील गुड मॅन्युफॅक्चरिंग प्रॅक्टिसेसचे वर्णन करा.
Describe concept of Aushadhi Nirmanshala with respect to Good Manufacturing Practices (GMP) in accordance to Schedule T.

Second B.A.M.S. (2010)/(2012)/(2017) Examination, (Phase - III)
Winter - 2021

DRAVYAGUN VIGYAN - I

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
  - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
- a) अष्टवीधवीर्यवाद स्पष्ट करा. ✓
Explain Asthavidhveeryavad.
  - b) उदाहरणासह स्पष्ट करा - संयोगविरुद्ध, क्रमविरुद्ध, कालविरुद्ध. ✓
Explain with examples - Sanyogvirudha, Kramvirudhha, Kalvirudhha.
  - c) राजनिघंटु - कर्ता, काल व वैशिष्ट्ये थोडक्यात लिहा. ✓
Explain Rajnighantu - Karta, Kala and specialities in short.
  - d) द्रव्यगुणशास्त्राची परिभाषा लिहून सप्तपदार्थ लिहा. ✓
Write Paribhasha of Dravyaguna and Saptapadarth.
  - e) अभावप्रतिनिधीद्रव्य उदाहरणासहित स्पष्ट करा. ✓
Explain Abhavpratidinidhidravya (Subtitute) with proper examples.
  - f) पंचपल्लव वर्णन करून त्यांचा उपयोग लिहा. ✓
Write Panchapallava and its Uses.

Q. 2 (g) - No change

03231A

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

- राजनिघण्टुनुसार द्रव्यनामकरण आधार लिहा.
Explain Dravyanamkaran Adhar according to Rajnighantu.
- रसादि पदार्थांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा.
Explain Parasparsambhanda of Rasadi Padartha (inter-relation between Rasadi padartha).
- समानप्रत्ययारब्ध आणि विचित्र प्रत्ययारब्ध द्रव्य संकल्पना स्पष्ट करा.
Explain the concept of Samanpratyayarabdha and Vichitrapratyayarabdha.
- एन्टीहायपरटेन्सिव औषधे थोडक्यात वर्णन करा.
Write in Short - Antihypertensive Drugs.
- टिपा लिहा - अपमिश्रण.
Explain - Adultration.
- अनुपान म्हणजे काय ते लिहून श्रेष्ठ अनुपान, दोषानुसार अनुपान व व्याधीनुसार अनुपान उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
What is Anupan? Write Shreshtha anupan, anupan according to Dosha and Vyadhi with proper examples.
- आशयापकर्ष म्हणजे काय ते सांगून आशयापकृष्ट दोषांच्या चिकित्सेचे व उपक्रमांचे दिग्दर्शन करा.
What is the meaning of Aashayapakarsha? Write the directives of the treatment or therapeutic measures of Ashayapakrishta doshas.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न : (चार पैकी कोणतेही तीन) : Q. 3 (c) No change. [3 × 15 = 45]

Long answer question (any three out of four) :

- भेषजप्रयोग मार्ग (अर्वाचीन मतानुसार) लिहा.
Write routes of Drug Administration according to Modern Pharmacology.
- खालील कर्म स्पष्ट करा.
i) लेखन ii) ग्राही iii) प्रमाथि iv) अभिष्यंदी v) संशमन
Explain following Karma
i) Lekhan ii) Grahi iii) Pramathi iv) Abhishyandi
v) Samshaman
- चरकसंहितेतील संख्या विषयक संधाय संभाषेचे वर्णन करून रसानुरस भेद स्पष्ट करा.
Describe the symposium mentioned in charak Samhita about the determination of numbers of Rasa alongwith the differentiation between Rasa and Anurasa.
- द्रव्यमात्रानिर्धारणाच्या विभिन्न युक्ती अथवा द्रव्यमात्रानिर्धारणावर प्रभाव टाकणाऱ्या विभिन्न घटकांना स्पष्ट करा.
Describe the factors which affect the drug dose.

Second B.A.M.S. (2010) / (2012) / (2017) Examination,
(Phase - III) Winter - 2021
DRAVYAGUN VIGYAN - II

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) **Do not write anything on the blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
  - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]

Short answer question (any five out of six) :

- a) अस्थिशृंखला या द्रव्याचे लॅटीन नाव, फॅमिली व प्रमुख कर्म लिहा.
Write latin name, Family & Pramukha Karma of 'Asthishrunkhala'.
- b) पर्पट या द्रव्याचे गण, फॅमिली व कर्म लिहा. *Fumaria indica / parviflora*
Write Gana, Family & karma of Parpata.
- c) द्राक्षा या द्रव्याचे गण, फॅमिली व कर्म लिहा. *Vitaceae, Vitis vinifera*
Write Gana, Family & Karma of Draksha.
- d) पद्मक या द्रव्याचे लॅटीन नाव, फॅमिली व प्रमुख कर्म लिहा. *Prunus cerasoides*
Write latin name, Family & Pramukha karma of Padmaka.
- e) एला या द्रव्याचा रस, वीर्य व विपाक लिहा.
Write Rasa, Veerya & Vipaka of 'Ela'.
- f) "वट" या द्रव्याच्या अनुषंगाने *floral cup structure* Hypanthodium, Syconus या संज्ञांना स्पष्ट करा.
Explain the terms Hypanthodium & Syconus in Vat.

N - 72

Syconus - composite

P.T.O

*fruit - hollow fleshy
inflorescence*

03231B

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

[6 × 5 = 30]

Short answer question (any six out of seven) :

a) गुडुची या द्रव्याचे रसपंचक लिहून त्याचे वातरक्तातील कर्म स्पष्ट करा.

Write Rasapanchaka of Guduchi & Explain its karma in Vatarakta.

b) विडंग या द्रव्यातील अपमिश्रण सांगून त्याचे उत्सर्जन लिहा.

Write Adulterants of Vidanga also write the excretion of Vidanga.

c) Solanaceae या कुलाचे वैशिष्टे लिहून त्यातील कोणत्याही 3 द्रव्यांचे लॅटीन नाव लिहा.

Write the Charecterestics of Solanaceae family & write any three Dravyas with their Latin name.

d) शिरीष या द्रव्याचे विषघ्न कर्म स्पष्ट करा.

Explain the Vishaghna Karma of Shirish.

e) श्वसनसंस्थानावर कार्य करणाऱ्या कोणत्याही 3 द्रव्यांचे रसपंचक लिहा.

Write Rasapanchaka of any three Dravya acting on Respiratory System.

f) ज्वर या व्याधीवर कार्य करणाऱ्या 3 द्रव्यांची कार्मुकता स्पष्ट करा.

Write Karmukta of any 3 Dravyas acting on 'Jwara'.

g) दारूहरिद्रा या द्रव्याच्या घनसाराचे नाव लिहून त्याचे व्रणशोधन व व्रणरोपण कार्य स्पष्ट करा.

Write the Name of Ghanasara of Daruharidra and Explain its Vranashodhan & Vranaropan karma.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) :

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four) :

a) "भल्लातक" हे द्रव्य गण, कुल, लॅटीन नाव, स्वरूप, कर्म, शोधन विधी, मात्रा व उपद्रव निराकरण इ. मुद्यांच्या आधारे सविस्तर स्पष्ट करा.

Explan in detail 'Bhallataka' with following points Gana, Kula latin name, Swaroop, Karma, Shodhana vidhi, Matra, therapeutics measures for the adverse effects etc.

b) "अतिसार" या व्याधीवर कार्य करणाऱ्या कोणत्याही पाच द्रव्यांची कार्यकारण मिमांसा सविस्तर स्पष्ट करा

Write any five Dravyas with their Karyakaran mimansa on Atisar Vyadhi in detail.

c) मुत्रविरेचनीय कर्म आयुर्वेद व आधुनिक मतानुसार सविस्तर लिहा.

Explain Mutravirechaniya Karma in detail according to Ayurveda and Modern views.

d) खालील द्रव्यांचे उल्लेखनीय कर्म सविस्तर लिहा.

- i) शंखपुष्पी - मेध्य
- ii) शतावरी - स्तन्यजनन
- iii) तुलसी - विषमज्वरघ्न
- iv) वरूण - अश्मरीभेदन
- v) तिल - स्नेहन

Write mentioned karma in detail of following Dravya.

- i) Shankhapushpi - Medhya
- ii) Shatavari - Stanyajanan
- iii) Tulsi - Vishamjwaraghna
- iv) Varun - Ashmaribhedana
- v) Tila - Snehan

Second B.A.M.S. (2010)/(2017)/Third B.A.M.S. (2012) Examination,
(Phase - III) Winter - 2021
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - I

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
  - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
  - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
  - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
  - 7) Use a common answer book for all sections.

SECTION - "A" (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
- a) रस धातु क्षय लक्षणं.
Rasa Dhatu Kshaya Lakshane.
  - b) आम व्याख्या व स्वरूप.
Definition & Nature of Ama.
  - c) अष्टौनिन्दित.
Ashtau-Nindit.
  - d) विरुद्धाहार प्रकार.
Types of Viruddha Ahara.
  - e) रक्तस्त्रावाची कारणे लिहा.
Write causes of Hemorrhage.
  - f) "रूप" व्याख्या लिहा.
Write definition of Rupa.

03323A

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :
Short answer question (any six out of seven) :
- दोषपाक आणि धातुपाक लक्षणो.
Dosha Paka and Dhatu paka Lakshane.
  - ओजो विकृती लक्षणो.
Ojo-vrikriti Lakshane.
  - इडिमा शोथ विकृति वर्णन करा.
Write Pathology of Oedema.
  - हेतु व्याख्या व प्रकार.
Definition & types of Hetu.
  - दोषांची शाखागति.
Shakhagati of Dosha.
  - उपद्रवाचे प्रकार वर्णन करा.
Write types of Upadrava.
  - ऱ्हदविद्युत आलेख (ई.सी.जी.) थोडक्यात लिहा.
Write details of Electrocardiogram in short.

SECTION - "B" (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चार पैकी कोणतेही तीन) : [3 × 15 = 45]
Long answer question (any three out of four) :
- संप्राप्ति व्याख्या, प्रकार वर्णन करुन संप्राप्तिचे महत्व लिहा.
Define Samprapti, explain different types of samprapti and write its importance.
  - अन्नघह स्रोतस दृष्टी हेतु व लक्षणो लिहून अन्नघह स्रोतस परीक्षण पद्धति वर्णन करा.
Write Annavaha Srotas Dushti hetu & Lakshane, explain methods of clinical examination of Abdomen.
  - व्याधी व्याख्या, प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
Define Vyadhi, explain different types of Vyadhi with suitable examples.
  - अष्टविध परीक्षा पद्धती सविस्तर वर्णन करा.
Describe the Ashavidha pariksha in brief.

**Second B.A.M.S. (2010) / (2017) / Third B.A.M.S. (2012)
Examination, (Phase - III) Winter - 2021
ROGA NIDAN EVAM VIKRITI VIGYAN - II**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black ball point pen only.**
  - 2) **Do not write anything on the blank portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.**
  - 3) **All questions are compulsory.**
  - 4) **The number to the right indicates full marks.**
  - 5) **Draw diagrams wherever necessary.**
  - 6) **Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.**
  - 7) **Use a common answer book for all sections.**

SECTION - A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी कोणतेही पाच) : [5 × 3 = 15]
Short answer question (any five out of six) :
- a) उपदंश : हेतु आणि संप्राप्ति लिहा.
'Upadamsha' : Write hetu & samprapti.
  - b) तृष्णा व्याधीचे प्रकार लिहा.
Write the types fo 'Trishna' Vyadhi.
  - c) पुरिषज कृमी - टिपा लिहा.
Write a note on Purishaja Krimi.
  - d) "श्वित्र" व्याधीचे साध्यासाध्यत्व लिहा.
Write the sadhyasadhyatwa of 'Shwitra'.
  - e) "अतत्वाभिनिवेश" टिप लिहा.
Write a note on 'Atatwa - abhinivesha'
  - f) "कुष्ठ" व्याधीची संप्राप्ति सविस्तर लिहा.
Write the detailed samprapti of 'Kushta' Vyadhi.

03323B

[6 × 5 = 30]

2. लघुत्तरी प्रश्न (सात पैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

a) पक्षाघात व्याधीची संप्राप्ति व साध्यासाध्यत्व सविस्तर लिहा.

Write in detail the Samprapti & Sadhyasadhyatwa of 'Pakshaghta' vyadhi.

b) "ज्वर" व्याधीच्या धातुगतावस्था सविस्तर लिहा.

Write in detail the 'Dhatugatavashtha' of 'Jwara' Vyadhi.

c) अजीर्ण व्याधीची प्रकारानुरूप लक्षणे लिहा.

Write the Lakshanas of 'Ajeerna' according to the types.

d) सिकल सेल अनीमिया - टिपा लिहा.

Write a note on sickle cell anaemia.

e) "मूत्रकृच्छ्र" व्याधीचे हेतु, संप्राप्ति व लक्षणे लिहा.

Write the hetu, Samprapti & Lakshanas of 'Mootrakrichhra' Vyadhi.

f) 'Peptil Ulcer' टिप लिहा.

Write a note on 'Peptil Ulcer'.

g) 'Osteoporosis' - टिप लिहा.

Write a note on 'Osteoporosis'.

'Peptil' should be replaced by 'PEPTIC' in English & Marathi both

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न: (चार पैकी कोणतेही तीन)

[3 × 15 = 45]

Long answer questions (any three out of four) :

a) "ग्रहणी" व्याधीचे निरुक्ती, हेतु, संप्राप्ती, प्रकार व साध्यासाध्यत्व सविस्तर वर्णन करा.

Write in details the Nirukti, Hetu, Samprapti, types & Sadhyasadhyatwa of 'Grahani' Vyadhi.

b) "श्वास" या लक्षणाचे व्यवच्छेदक निदान स्पष्ट करा.

Write in details the differential diagnosis of 'Swas' Lakshana.

c) "हृद्रोग" व्याधीचे हेतु, संप्राप्ति, लक्षणे व प्रकार सविस्तर वर्णन करा.

Write in details Hetu, Samprapti, Lakshanas & types of 'Hrudroga' Vyadhi.

d) "अपस्मार" व्याधी सविस्तर वर्णन करा.

Write in details about 'Apasmar' Vyadhi.

